

Ljubljana, 13. 9. 2023

**SKLEP 5. DOPISNE SEJE SVETA RTV SLOVENIJA
(12. 9. 2023)****AD 1 POROČILO O AKTIVNOSTIH ODGOVORNE UREDNICE IP V OKVIRU NADZORA
NAD URESNIČEVANJEM PROGRAMSKIH STANDARDOV IN DRUGIH SMERNIC****1 – 1 Svet RTV Slovenija upravi nalaga,**

(1) da v sodelovanju z v. d. direktorja TV Slovenija v roku sedmih delovnih dni predloži poročilo o aktivnostih odgovorne urednice IP v okviru nadzora nad uresničevanjem programskih standardov in drugih smernic, določenih v 4. odstavku 62. člena statuta, v oddajah Informativnega programa TV Slovenija, in sicer za obdobje od 5. 6. 2023 do dneva sprejema tega sklepa. Poročilo naj zajema seznam zadev, ki so bile obravnavane, in aktivnosti, ki so bile v zvezi s posamezno zadevo v okviru nadzora izvedene (morebitna poročila ali ugotovitve, sestanki, izdana navodila ipd.);

(2) da Svet obenem seznanj s svojimi ugotovitvami glede učinkovitosti nadzora nad uresničevanjem programskih standardov in drugih smernic v Informativnem programu TV Slovenija v skladu z določili 50. in 51. člena statuta.

Obrazložitev:

V javnosti se v zadnjih tednih vrstijo kritike posameznih oddaj Informativnega programa TV Slovenija, skupaj z njimi pa pozivi, naj se na zatrjevane kršitve programskih in splošnih profesionalnih standardov odzove tudi Svet RTV Slovenija.

Zakon o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1) v 1. odstavku 16. člena določa naloge in pristojnosti Sveta ter med drugim navaja, da Svet »obravnava pripombe in predloge gledalcev in poslušalcev programov RTV Slovenija«. To splošno določilo pa zakon v 2. odstavku 16. člena natančno regulira: »Svet ne sme posegati v posamezne dele programa pred objavo in sprejemati odločitev ali stališč, ki so povezana z objavo delov programa. Svet vodi razpravo o objavljenih delih programa le na podlagi poročil varuha, ki vključujejo odziv odgovornih urednikov in avtorjev.«

Nobenega dvoma torej ni, da Svet ni organ, ki bi lahko brez predhodnega poročila varuha ter pridobljenega odziva odgovornih urednikov in avtorjev razpravljal o posameznih oddajah. A ker zakon Svetu med drugim nalaga tudi soodločanje pri sprejemanju programskih standardov, se vendarle ni mogoče znebiti vtisa, da Svet v primerih, ko zazna sume očitnih kršitev obstoječih standardov, vendarle nosi določeno odgovornost.

Še enkrat, ne Svet in ne njegovi člani nikakor nimajo pristojnosti, da bi se na lastno pobudo uradno opredeljevali do posameznih oddaj, kaj šele da bi aktivno posegali v program, uredniško politiko ali konkretna kadrovska vprašanja. Je pa Svet vendarle odgovoren za to, da opazi in opozarja na izogibanje odgovornosti neposredno odgovornih akterjev.

Za morebitne kršitve so najprej odgovorni avtorji, nato vsi nadrejeni uredniki, vključno z odgovornim urednikom, nato (vršilec dolžnosti) direktorja, nazadnje pa Uprava RTV Slovenija. Hierarhija je jasna in izhaja iz pojma odgovornosti: nadrejeni odgovarja za delo podrejenega, a obenem odgovarja svojemu nadrejenemu.

Statut v 4. odstavku 62. člena, ki opredeljuje temeljne naloge in odgovornosti odgovornega urednika, pravi:

»Odgovorni urednik in uredništvi posamezne programske enote morajo pri svojem delu spoštovati novinarske standarde, Muenchensko deklaracijo, kodeks ter programske standarde in merila.«

Uprava v svojem odzivu na kritike z dne 8. 9. 2023 pravilno ugotavlja, da ne more in ne sme vsebinsko posegati v program ter da za vsebino odgovarjajo odgovorni uredniki. A tako kot velja za Svet, velja tudi za Upravo in velja tudi za vršilca dolžnosti direktorja: tudi vodstvo se mora odzvati, ko se pojavi utemeljen sum, da odgovorna oseba odgovarja le na papirju, le po funkciji, ne pa tudi v praksi.

Svet RTV Slovenija sicer ni seznanjen s tem, ali je v primerih oddaj, ki so predmet kritike, že prišlo do kakršnega koli odziva odgovornih oseb, ki bi sledil hierarhiji odgovornosti. Pa vendar, če upoštevamo obstoječe indice – med drugim tudi odziv Uprave –, se vendarle ni mogoče znebiti vtisa, da je bilo prevzemanje odgovornosti doslej razumljeno v karseda pasivnem smislu – in da so bile odgovorne osebe doslej aktivne le v svojem izogibanju odgovornosti. Pri tem velja opozoriti na 50. in 51. člen statuta, ki opredeljujeta funkcije, naloge in pristojnosti direktorja televizije (in radia):

»Skupaj z generalnim direktorjem sta direktorja dolžna zagotoviti, da delo na vseh njima podrejenih ravneh v RTV prav tako poteka skladno z načeli iz prejšnjega odstavka. Če presodita, da uresničevanje načel ni zadostno, da prihaja do kršitev programskih standardov, programsko-produkcijskega načrta ali drugih kršitev obveznosti na teh ravneh, morata ukrepati tako, da se kršitve odpravijo ter opravijo ustrezni postopki za sankcioniranje v skladu z zakonom, statutom in drugimi predpisi. [...] v okvirih svoje odgovornosti za programske vsebine [direktor] določa, nadzoruje, spremlja in usmerja delo urednikov in drugih programskih delavcev [...]«

Zato Svet RTV Slovenija upravi nalaga, da v sodelovanju z v. d. direktorja TV Slovenija v roku sedmih delovnih dni predloži poročilo o aktivnostih odgovorne urednice IP v okviru nadzora nad uresničevanjem programskih standardov in drugih smernic za obdobje od 5. 6. 2023 ter da Svet seznanj s svojimi ugotovitvami glede učinkovitosti nadzora nad uresničevanjem programskih standardov in drugih smernic v Informativnem programu TV Slovenija v skladu z določili 50. in 51. člena statuta.

Goran Forbici, l.r.
Predsednik Sveta RTV Slovenija